

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ЗАЈМУ (ДОДАТНО ФИНАНСИРАЊЕ ЗА ПРОЈЕКАТ АКЦЕЛЕРАЦИЈЕ ИНОВАЦИЈА И ПОДСТИЦАЊА РАСТА ПРЕДУЗЕТНИШТВА У СРБИЈИ) ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Члан 1.

Потврђује се Споразум о зајму (Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан 6. и 14. новембра 2024. године, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума о зајму (Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

LOAN NUMBER 97230 -YF

Loan Agreement

**(Additional Financing for the Serbia Accelerating Innovation and Growth
Entrepreneurship Project)**

between

REPUBLIC OF SERBIA

and

**INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION
AND DEVELOPMENT**

LOAN AGREEMENT

AGREEMENT dated as of the Signature Date between REPUBLIC OF SERBIA (“Borrower”) and INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT (“Bank”), for the purpose of providing additional financing for the Project described in Schedule 1 to this Agreement (“Project”).

The Borrower and the Bank hereby agree as follows:

ARTICLE I — GENERAL CONDITIONS; DEFINITIONS

- 1.01. The General Conditions (as defined in the Appendix to this Agreement) apply to and form part of this Agreement.
- 1.02. Unless the context requires otherwise, the capitalized terms used in this Agreement have the meanings ascribed to them in the General Conditions or in the Appendix to this Agreement.

ARTICLE II — LOAN

- 2.01. The Bank agrees to lend to the Borrower the amount of twenty-five million Euros, (EUR 25,000,000), as such amount may be converted from time to time through a Currency Conversion (“Loan”), to assist in financing the project described in Schedule 1 to this Agreement (“Project”).
- 2.02. The Borrower may withdraw the proceeds of the Loan in accordance with Section III of Schedule 2 to this Agreement.
- 2.03. The Front-end Fee is one quarter of one percent (0.25%) of the Loan amount.
- 2.04. The Commitment Charge is one quarter of one percent (0.25%) per annum on the Unwithdrawn Loan Balance.
- 2.05. The interest rate is the Reference Rate plus the Variable Spread or such rate as may apply following a Conversion; subject to Section 3.02(e) of the General Conditions.
- 2.06. The Payment Dates are May 15 and November 15 in each year.
- 2.07. The principal amount of the Loan shall be repaid in accordance with Schedule 3 to this Agreement.

ARTICLE III — PROJECT

The Borrower declares its commitment to the objectives of the Project. To this end, the Borrower shall: (i) through its Ministry of Science, Technological Development and Innovation (“NITRA”), carry out Part 1.2, 1.3, and 1.4 and 3 of the Project; (ii) cause the Science Fund to carry out Part 1.1 and 1.5. of the Project; and (iii) cause the Innovation Fund to carry out Part 2.1, 2.2, and 2.3. of the Project; all in accordance with the provisions of Article V of the General Conditions and Schedule 2 to this Agreement.

ARTICLE IV — EFFECTIVENESS; TERMINATION

- 4.01. The Additional Conditions of Effectiveness consists of the following:
- (a) that the Subsidiary Agreements have been signed in a manner acceptable to the Bank; and
 - (b) that the Project Operations Manual (“POM”) has been updated and adopted by the Borrower, through NITRA, in a form and substance satisfactory to the Bank.
- 4.02. The Effectiveness Deadline is the date one hundred and eighty days (180) days after the Signature Date.

ARTICLE V — REPRESENTATIVE; ADDRESSES

- 5.01. The Borrower’s Representative, who, *inter alia*, may agree to modification of the provisions of this Agreement on behalf of the Borrower through exchange of letters (unless otherwise determined by the Borrower and the Bank), is its Minister of Finance.
- 5.02. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Borrower’s address is:

Ministry of Finance
20 Kneza Milosa St.
11000 Belgrade
Republic of Serbia; and
 - (b) the Borrower’s Electronic Address is:

Facsimile: E-mail:
(381-11) 3618-961 kabinet@mfin.gov.rs
- 5.03. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Bank’s address is:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; and
 - (b) the Bank’s Electronic Address is:

Telex: Facsimile:
248423(MCI) or 1-202-477-6391
64145(MCI)

AGREED and signed in English as of the Signature Date.

REPUBLIC OF SERBIA

By

Siniša Mali

Authorized Representative

Name: Sinisa Mali

Title: First Deputy Prime Minister and Minister of Finance

Date: 14-NOV-2024

**INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND
DEVELOPMENT**

By

Nicola Pontara

Authorized Representative

Name: Nicola Pontara

Title: Country Manager

Date: 06-NOV-2024

SCHEDULE 1

Project Description

The objective of the Project is to improve: (i) the relevance and excellence of scientific research, and (ii) innovative entrepreneurship and access to finance for enterprise growth, as a way of contributing to the Borrower's growth and competitiveness.

The Project consists of the following parts:

Part 1. Research and Development (R&D) Sector Reforms

Reforming the Borrower's R&D sector through:

- 1.1 (a) The financing of selected competitive programs of the Science Fund, through the provision of basic science grants and applied research grants ("Science Fund Grants") to Beneficiaries to promote linkages between the private sector and the R&D community and enhance collaboration with EU and other international programs;
- (b) the operationalization of the Science Fund, including the strengthening of its corporate governance, organizational structure, monitoring and evaluation and other key institutional elements;
- (c) the design of a Science Fund program focused on developing the skills of researchers to access international financing and collaboration opportunities;
- (d) the financing of a selected competitive program for AI research projects, through the provision of grants ("AI Research Grants") to Beneficiaries to carry out Sub-projects based on priority areas including, *inter alia*, e-mobility, green energy transition and clinical healthcare, and based on the Sub-project compliance with Trustworthy AI principles; and
- (e) the design of a special funding program for AI research capacity building in the broader scientific community, supporting topics directly and indirectly related to AI technologies, including, *inter alia*, the carrying out of lectures, mentorship, and study visits to leading AI research labs or research institutions.
- 1.2 The design and implementation of institutional transformation plans ("Transformation Plans") for Selected RDIs.
- 1.3. (a) Capacity building for the AI Institute staff and researchers on AI topics, through the design and implementation of: (i) a mentorship program; (ii) an internship program; and (iii) the provision of Training for AI institute staff and researchers on planning international research projects and technology transfer and commercialization;

(b) Creating strategic partnerships with AI Institutes around the world to collaborate on projects and share best practices, including a researcher exchange program to increase career mobility; and

(c) Capacity building for institutional management and growth, and for managing AI risks in research and project /product development.

1.4. BIO4 research management capacity building and funding for Transformation Plans, including:

(a) strengthening capacity building for BIO4 LLC staff and researchers, including: (i) technical assistance for BIO4 Campus core facility on facilities management; and (ii) technical assistance for BIO4 LLC.

(b) the design and implementation of institutional Transformation Plans for BIO4 participating Selected RDIs, with a specific focus on promoting science-business collaboration and strengthening capacity for technology transfer between BIO4 Campus R&D organizations and the private sector, including for development of new products, services, and technologies in the BIO4 fields.

1.5. The establishment of a diaspora facility within the Science Fund to finance technical assistance and provision of grants (Science Fund Grants) to scientists, researchers, and entrepreneurs, to transfer knowledge and skills from the Borrower's diaspora community back to the Borrower.

Part 2. Enterprise Acceleration

Operationalizing the Innovation Fund, including the establishment within the Innovation Fund of:

2.1 A co-investment fund to provide Matching Grants to Selected Companies that raise an equal or greater private equity, for further company development and related technical assistance.

2.2 An AI Matching Grant program to provide AI Matching Grants for the financing of investments and technical assistance to Selected Companies to pursue R&D and commercial opportunities based on Trustworthy AI, with the goal of creating new products and services, as well as innovative technologies with significant impact and market potential.

2.3 Technical assistance financing for: (a) the competitive selection of companies, by an independent selection committee, to participate in the enterprise acceleration program; (b) the enterprise acceleration program and curriculum development and implementation; (c) development of the AI Matching Grants program and curriculum development and implementation; (d) mentoring to Selected Companies; (e) angel group and network creation and deal flow development; (f) regulatory and legal analysis and development of a policy reforms matrix to enable further development of innovative early and growth stage in the Borrower's enterprises; (g) enabling policy, legal and regulatory reforms in

connection with Trustworthy AI; and (h) participation of the Borrower's diaspora in innovative entrepreneurship mentoring and angel investments.

Part 3. Project Implementation, Monitoring, and Capacity Building

Provision of support for the operation of the PIU and CFU, including, *inter alia*,

(a) strengthening the PIU's capacity for Project management and implementation, as well as monitoring and mitigating environmental and social risks, including the carry out of minor works and provision of office equipment; (b) strengthening the technical capacity of NITRA, AI Institute, Innovation Fund, Science Fund and Selected RDIs to carry out and supervise AI activities, including supporting the implementation of Trustworthy AI principles throughout the grant lifecycle; (c) hiring experts on Trustworthy AI, as agreed with the Bank, to assist in implementing AI related activities under the Project; (d) carrying out of outreach activities; and (e) carrying out of Project audits.

SCHEDULE 2

Project Execution

Section I. Implementation Arrangements

A. Institutional Arrangements

1. Without limitation to the provisions of Article V of the General Conditions and except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall maintain throughout Project implementation, with composition, resources, terms of reference, and functions acceptable to the Bank:
 - (a) a Project implementation unit within NITRA ("PIU"), to be responsible for: (i) the overall coordination of all Project implementation activities; (ii) ensuring that the requirements, criteria, policies, procedures, and organizational arrangements set forth in the Project Operations Manual are applied in carrying out the Project; (iii) preparation of all Project implementation documents, including Project Reports; and (iv) monitoring and evaluation of the Project; and
 - (b) a Central Fiduciary Unit ("CFU"), within MoF, to be responsible for the procurement and financial management of the Project, as detailed in the POM.
2. Not later than sixty (60) days after the Effective Date, the Borrower, through NITRA, shall hire an AI expert, with terms of reference acceptable to the Bank, to assist in the implementation of AI related activities under the Project.
3. The Borrower, through NITRA, shall cause the Science Fund and the Innovation Fund to maintain, throughout Project implementation, a governance structure acceptable to the Bank, including, *inter alia*, a managing board, program boards and investment and/or selection committees, as applicable, with composition and rules of operation acceptable to the Bank and in accordance with the provisions set forth in the POM.
4. For purposes of implementing Parts 1.2 and 1.4.(b) of the Project, the Borrower, through NITRA, shall submit to the Bank for approval any given Transformation Plan, and upon approval by the Bank of said Transformation Plan, the Borrower, through NITRA, shall: (a) enter into an agreement with each Selected RDI ("RDI Agreement"), under terms and conditions acceptable to the Bank, including, *inter alia*, the Selected RDI's obligation to implement the respective Transformation Plan with due diligence and efficiency, and in conformity with appropriate administrative, technical, financial, economic, environmental and social standards, and practices, and in accordance with the pertinent provisions of this Agreement, the POM and the ESCP, including the AI Excluded Activities and the BIO4 Excluded Activities; and (b) immediately thereafter, cause each Selected RDI to implement the corresponding Transformation Plan in accordance with its terms and in a manner satisfactory to the Bank.
5. The Borrower, through NITRA, shall ensure, and shall cause the SF and IF to

ensure, that:

- (i) any AI activity to be implemented under the Project involving the processing of Personal Data requires a data protection impact assessment and compliance with applicable data protection laws.
- (ii) any High Risk AI Systems activity to be implemented under the Project requires an AI risk impact assessment, as further detailed in the POM, Science Fund and Innovation Fund Grant Manuals, and Grant Agreements; and
- (iii) any AI Research Grant or AI Matching Grant implement Trustworthy AI principles, as further described in the POM and Science Fund and Innovation Fund Grant Manuals and Grant Agreements.

B. Subsidiary Agreements

1. To facilitate the carrying out of Parts 1.1(a) and (d) and 1.5 of the Project, the Borrower, through NITRA, shall make part of the proceeds of the Loan available to the Science Fund on a non-reimbursable basis, under a subsidiary agreement between the Borrower, through NITRA, and the Science Fund, under terms and conditions approved by the Bank ("Science Fund Subsidiary Agreement"), including, *inter alia*, the Science Fund's obligation to implement Parts 1.1 (a) and (d) and 1.5 of the Project in accordance with the provisions of this Agreement, the Project Operations Manual, the Science Fund Grant Manual, as applicable, the Anti-Corruption Guidelines and the ESCP.
2. To facilitate the carrying out of Part 2 of the Project, the Borrower, through NITRA, shall make part of the proceeds of the Loan available to the Innovation Fund on a non-reimbursable basis, under a subsidiary agreement between the Borrower, through NITRA, and the Innovation Fund, under terms and conditions approved by the Bank ("Innovation Fund Subsidiary Agreement"), including, *inter alia*, the Innovation Fund's obligation to implement Part 2 of the Project in accordance with the provisions of this Agreement, the Project Operations Manual, the Innovation Fund Grant Manual, as applicable, the Anti-Corruption Guidelines and the ESCP.
3. The Borrower shall exercise its rights under the Subsidiary Agreements in such manner as to protect the interests of the Borrower and the Bank and to accomplish the purposes of the Loan.
4. Except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall not assign, amend, abrogate or waive the Subsidiary Agreements or any of their provisions.

C. Sub-projects

1. The Borrower, through NITRA, shall cause the Science Fund and the Innovation Fund to make Science Fund Grants, AI Research Grants, Matching Grants, and AI Matching Grants to Beneficiaries, up to an amount of EUR 300,000 each, in accordance with eligibility criteria and procedures acceptable to the Bank and as set forth in the POM and in the applicable Science Fund Grant Manual and Innovation Fund Grant Manuals.

2. The Borrower, through NITRA, shall cause the Science Fund and the Innovation Fund to make each Science Fund Grant, AI Research Grant, Matching Grant, and AI Matching Grant under an agreement with the respective Beneficiary ("Grant Agreement") on terms and conditions approved by the Bank, which shall include the following:
- (a) the Borrower shall cause the Science Fund and the Innovation Fund to obtain rights adequate to protect its interests and those of the Bank, including the right to:
 - (i) suspend or terminate the right of the Beneficiary to use the proceeds of the Science Fund Grant, AI Research Grant, Matching Grant, or AI Matching Grant or obtain a refund of all or any part of the amount of the Science Fund Grant, the AI Research Grant, Matching Grant, or the AI Matching Grant then withdrawn, upon the Beneficiary's failure to perform any of its obligations under the respective Grant Agreement; and
 - (ii) require each Beneficiary to:
 - (A) carry out its Sub-project with due diligence and efficiency and in accordance with sound technical, economic, financial, managerial, environmental and social standards and practices satisfactory to the Bank, including in accordance with the provisions of the Anti-Corruption Guidelines applicable to recipients of loan proceeds other than the Borrower;
 - (B) provide, promptly as needed, the resources required for the purpose of the Sub-project;
 - (C) procure the goods, works and services to be financed out of the Science Fund Grant, AI Research Grant, Matching Grant, or AI Matching Grant, as applicable, in accordance with the provisions of this Agreement;
 - (D) maintain policies and procedures adequate to enable it to monitor and evaluate in accordance with indicators acceptable to the Bank, the progress of the Sub-project and the achievement of its objectives;
 - (E) (1) maintain a financial management system and prepare financial statements in accordance with consistently applied accounting standards acceptable to the Bank, both in a manner adequate to reflect the operations, resources and expenditures related to the Sub-project; and (2) at the Bank's or the Borrower's request, have such financial statements audited by independent auditors acceptable to the Bank, in accordance with consistently applied auditing standards acceptable to the Bank, and promptly furnish the statements as so audited to the Borrower and the Bank;

- (F) enable the Borrower and the Bank to inspect the Sub-project, its operation and any relevant records and documents;
 - (G) comply with the list of AI Excluded Activities and Trustworthy AI principles (assessed via an external audit framework specified in the POM);
 - (H) with regard to High-Risk AI Systems: (1) provide the SF and IF with results of an independent third-party assessment of compliance of the AI system with the Trustworthy AI principles and requirements by a designated body, acceptable to the Bank; (2) conduct AI impact assessments in the manner specified in the POM, including before any AI system is deployed in a live environment; and (3) prepare and furnish to the Borrower and the Bank all such information as the Borrower or the Bank shall reasonably request relating to the foregoing.
3. The Borrower, through NITRA, shall cause the Science Fund and/or the Innovation Fund, as applicable, to exercise its rights under each Grant Agreement in such manner as to protect the interests of the Borrower and the Bank and to accomplish the purposes of the Loan.
 4. Except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower, through NITRA, shall cause the Science Fund and the Innovation Fund to not assign, amend, abrogate or waive any Grant Agreement or any of its provisions.

D. Project Operations Manual and Grants Manuals

1. The Borrower, through NITRA, PIU and CFU, shall, and shall cause the Science Fund and the Innovation Fund, as applicable, to carry out the Project in accordance with the provisions of a manual acceptable to the Bank (the "Project Operations Manual" or "POM"). The POM shall contain detailed guidelines and procedures for the implementation of the Project, including, *inter alia*, with respect to: (a) the indicators to be used in the monitoring and evaluation of the Project; (b) the procedures for Project monitoring, supervision and evaluation, including the format and content of the Project Reports; (c) a list of the Science Fund's and Innovation Fund's programs eligible for financing under the Project and the list of excluded activities under the Project and the AI Excluded Activities; (d) the Project's procurement and financial management procedures; (e) Personal Data collection and processing in accordance with applicable national law and good international practice; (f) an AI risk impact assessment framework for High-Risk AI Systems based on Trustworthy AI principles, to be conducted at key milestones throughout the grants lifecycle; (g) an AI risk audit framework whereby High-Risk AI Systems and others as applicable are independently tested and evaluated to ensure compliance with Trustworthy AI principles at key milestones throughout the grants lifecycle; (h) measures to address environmental and social impacts as set out in the ESCP, including mitigation measures to address digital divide, assess, manage and monitor specific risks and impacts of digitalized services under the Project; (i) procedures and measures to identify, minimize and mitigate risks associated with BIO4 related

activities and the BIO4 Excluded Activities; and (j) criteria for selection and approval of Selected RDIs and Transformational Plans to be financed under Parts 1.2 and 1.4. (b) of the Project.

2. (a) No AI Research Grant under Part 1.1 of the Project, shall be financed unless the Borrower, through the Science Fund, has submitted to the Bank, for approval thereof, an updated manual applicable to said Science Fund Grant (the Science Fund Grant Manual), including *inter alia*, the eligibility criteria for the selection of the Beneficiaries and Sub-projects (including how such eligibility criteria incorporate Trustworthy AI principles and ensure AI Excluded Activities are not financed), the selection of expert peer reviewers, composition of selection committee, AI risk assessment and other conditions for grant management, and has received approval from the Bank of said updated Science Fund Grant Manual.
- (b) Upon approval by the Bank of each Science Fund Grant Manual, the Borrower shall cause the Science Fund to implement Part 1.1 of the Project in accordance with the provisions of each applicable Science Fund Grant Manual.
3. (a) No AI Matching Grant under Part 2.2. of the Project, shall be financed unless the Borrower, through the Innovation Fund, has submitted to the Bank, for approval thereof, an updated manual applicable to said Matching Grant (the Innovation Fund Grant Manual), including, *inter alia*, the eligibility criteria for the selection of the Beneficiaries, Selected Companies and Sub-projects (including how such eligibility criteria incorporate Trustworthy AI principles and ensure AI Excluded Activities are not financed), selection of expert peer reviewers, composition of selection committee, AI risk assessment and other conditions for grant management, and has received approval from the Bank of said updated Innovation Fund Grant Manual.
- (b) Upon approval by the Bank of each Innovation Fund Grant Manual, the Borrower shall cause the Innovation Fund to implement Part 2.2 of the Project in accordance with the provisions of each Innovation Fund Grant Manual.
4. Except as the Bank may otherwise agree in writing, the Borrower, through NITRA, shall, and shall cause the Science Fund and Innovation Fund, not to abrogate, amend, suspend, waive, or otherwise fail to enforce the Project Operations Manual, each Science Fund Grant Manual, each Innovation Fund Grant Manual or any provision thereof.
5. In case of any conflict between the terms of the Project Operations Manual, each Science Fund Grant Manual, each Innovation Fund Grant Manual and those of this Agreement, the terms of this Agreement shall prevail.

E. Environmental and Social Standards

1. The Borrower, through NITRA, shall, and shall cause the Science Fund and

the Innovation Fund to, ensure that the Project is carried out in accordance with the Environmental and Social Standards, in a manner acceptable to the Bank.

2. Without limitation upon paragraph 1 above, the Borrower, through NITRA, shall, and shall cause the Science Fund and the Innovation Fund to ensure that the Project is implemented in accordance with the Environmental and Social Commitment Plan ("ESCP"), in a manner acceptable to the Bank. To this end, the Borrower shall, and shall cause the Science Fund and Innovation Fund to, ensure that:
 - (a) the measures and actions specified in the ESCP are implemented with due diligence and efficiency, and as further specified in the ESCP;
 - (b) sufficient funds are available to cover the costs of implementing the ESCP;
 - (c) policies, procedures and qualified staff are maintained to enable it to implement the ESCP, as further specified in the ESCP; and
 - (d) the ESCP or any provision thereof, is not amended, revised or waived, except as the Bank shall otherwise agree in writing and the Borrower has, thereafter, disclosed the revised ESCP.

In case of any inconsistencies between the ESCP and the provisions of this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.

3. The Borrower, through NITRA, shall, and shall cause the Science Fund and Innovation Fund to:
 - (a) take all measures necessary on its part to collect, compile, and furnish to the Bank through regular reports, with the frequency specified in the ESCP, and promptly in a separate report or reports, if so requested by the Bank, information on the status of compliance with the ESCP, all such reports in form and substance acceptable to the Bank, setting out, *inter alia*: (i) the status of implementation of the ESCP; (ii) conditions, if any, which interfere or threaten to interfere with the implementation of the ESCP; and (iii) corrective and preventive measures taken or required to be taken to address such conditions; and
 - (b) promptly notify the Bank of any incident or accident related to or having an impact on the Project which has, or is likely to have, a significant adverse effect on the environment, the affected communities, the public or workers, in accordance with the ESCP, the instruments referenced therein and the Environmental and Social Standards.
4. The Borrower, through NITRA, shall, and shall cause the Science Fund and the Innovation Fund to, maintain and publicize the availability of a grievance mechanism, in form and substance satisfactory to the Bank, to hear and determine fairly and in good faith all complaints raised in relation to the Project, and take all measures necessary to implement the determinations made by such mechanism in a manner satisfactory to the Bank.

Section II. Project Monitoring, Reporting and Evaluation

1. The Borrower, through NITRA, shall furnish to the Bank each Project Report not later than one month after the end of each calendar semester, covering the calendar semester.
2. Except as may otherwise be explicitly required or permitted under this Agreement or as may be explicitly requested by the Bank, in sharing any information, report or document related to the activities described in Schedule 1 of this Agreement, the Recipient shall ensure that such information, report or document does not include Personal Data.

Section III. Withdrawal of Loan Proceeds

A. General

1. Without limitation upon the provisions of Article II of the General Conditions and in accordance with the Disbursement and Financial Information Letter, the Borrower may withdraw the proceeds of the Loan to: (a) finance Eligible Expenditures; and (b) pay the Front-end Fee; in the amount allocated and, if applicable, up to the percentage set forth against each Category of the following table:

Category	Amount of the Loan Allocated (expressed in EUR)	Percentage of Expenditures to be financed
(1) Goods, works, non-consulting services, consulting services, Training, Operating Costs under Parts 1.1(b), 1.1(c), 1.1(e), 1.3, 1.4, 2.3 and 3 of the Project.	9,137,500	100% (inclusive of Taxes other than value added tax and customs duties for works, goods and non-consulting services)
(2) Science Fund Grants under Parts 1.1 (a) and 1.5. of the Project	0	100% of the amounts disbursed under each Science Fund Grant (inclusive of taxes)
(3) Matching Grants under Part 2.1 of the Project	0	100% of the amounts disbursed under each Matching Grant (inclusive of taxes)
(4) AI Research Grants under Parts 1.1(d) of the Project	8,400,000	100% of the amounts disbursed under each AI Research Grant (inclusive of taxes)
(5) AI Matching Grants under Parts 2.2 of the Project	7,400,000	100% of the amounts disbursed under each AI Matching Grant (inclusive of taxes)

(6) Front-end Fee	62,500	Amount payable pursuant to Section 2.03 of this Agreement in accordance with Section 2.07 (b) of the General Conditions
TOTAL AMOUNT	25,000,000	

2. (a) For the purpose of this table, the custom duties and value added tax for the importation and supply of works, goods and non-consulting services, within the Borrower's territory and for the purpose of the implementation of the Project, shall not be financed out of Loan proceeds.
- (b) The Borrower confirms that the importation and supply of works, goods and non-consulting services, within the Borrower's territory and for the purpose of the implementation of the Project, shall be exempted from customs duties and value added tax.

B. Withdrawal Conditions; Withdrawal Period

1. Notwithstanding the provisions of Part A above, no withdrawal shall be made:
- (a) for payments made prior to the Signature Date;
 - (b) for Category (4) unless the Bank has received and approved an updated Science Fund Grant Manual; and
 - (c) for Category (5) unless the Bank has received and approved an updated Innovation Fund Grant Manual.
2. The Closing Date is September 30, 2027.

SCHEDULE 3**Commitment-Linked Amortization Repayment Schedule**

The following table sets forth the Principal Payment Dates of the Loan and the percentage of the total principal amount of the Loan payable on each Principal Payment Date ("Installment Share").

Level Principal Repayments

Principal Payment Date	Installment Share
On each May 15 and November 15 Beginning November 15, 2027 through November 15, 2035	5.56%
On May 15, 2036	5.48%

APPENDIX

Definitions

1. "AI" means Artificial Intelligence.
2. "AI Excluded Activities" means, collectively:
 - (a) an AI activity that includes (the following list is indicative and not exhaustive):
 - (i) Any activity directly or indirectly related to weapons or weapons systems;
 - (ii) Facial recognition technologies for mass surveillance, including AI systems that create or expand facial recognition databases through the untargeted scraping of facial images from the internet or CCTV footage, and real-time remote biometric identification systems used in public spaces for law enforcement.
 - (iii) Social scoring systems; and
 - (iv) AI systems that are deliberately designed to deceive or manipulate people, including "deepfakes" and other technologies that can be used to create highly realistic but fabricated content or any other AI systems that manipulate human behavior to circumvent their free will.
 - (b) any AI activity that directly or indirectly violates Trustworthy AI Principles or otherwise results in any diminution of due process under law, that results in bias or discrimination, that deprives an individual of their civil liberties or rights to civic participation, that infringes any freedom of expression or that misuses personal data or that causes any similar harm to any individual or group of individuals.
3. "AI Institute" means the Borrower's Institute for Artificial Intelligence Research and Development, established in 2021 as part of the Action Plan for the Implementation of the Strategy for the Development of Artificial Intelligence in the Republic of Serbia for 2020–2025.
4. "AI Matching Grants" means any grant to be provided by the Innovation Fund, to a Beneficiary, to finance a Sub-project under Part 2.2 of the Project, as further described in the Innovation Fund Grant Manual.
5. "AI Research Grants" any grant to be provided by the Science Fund to a Beneficiary to finance a research Sub-project under Part 1.1(d) of the Project, as further described in the Science Fund Grant Manual.
6. "Anti-Corruption Guidelines" means, for purposes of paragraph 5 of the Appendix to the General Conditions, the "Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants", dated October 15, 2006 and revised in January 2011 and as of July 1, 2016.
7. "Beneficiary" means any individual or group of researchers or entrepreneurs, which have been selected and meet the eligibility criteria to receive a Science Fund Grant, and AI Research Grant, a Matching Grant

or an AI Matching Grant under the Project, as set forth in the Project Operations Manual and each Science Fund Grant Manual or Innovation Fund Grant Manual, as the case may be; and “Beneficiaries” means more than one Beneficiary.

8. “BIO 4” means biotechnology, bioinformatics, biomedicine and biodiversity.
9. “BIO 4 Campus” means a physical location and collaboration platform in Belgrade that will bring together researchers, professors and experts from various fields of natural sciences.
10. “BIO4 Excluded Activities” means, collectively:
 - (a) Intentional germline editing: any research that modifies the genes in sperm or egg cells, effectively preventing the creation of genetically altered humans, except for research relating to cancer treatment or known genetic diseases that reduce life expectancy, including but not limited to tumor predisposition syndromes;
 - (b) Cloning a complete human being;
 - (c) Activities intended to create human embryos solely for the purposes of research or stem cell procurement, including the technique of somatic cell nuclear transfer;
 - (d) Cloning mammalian brain cells;
 - (e) Gain-of-function research, which intentionally enhances the transmissibility of known viruses or severity of known diseases;
 - (f) Implanting Animal Embryonic Cells in Humans (creating human-animal chimeras);
 - (g) Research on brain-computer interfaces that could directly control another person’s thoughts or actions;
 - (h) Clinical research that:
 - (i) has the potential to result in significant harm to the participants (or researchers), such as significant physical pain or bodily harm not related to simple routine medical procedures (e.g., taking a blood sample), psychological harm, personal embarrassment or humiliation, or other harm that may adversely affect the participants in a significant way; or
 - (ii) includes vulnerable participants (including, but not limited to, prisoners, children, disabled, pregnant women and ethnic minorities) at any phase of the research, including in first in- human or early-stage clinical studies for new therapeutics (including new chemical entities, biologics, gene therapies), medical applications and procedures; or involves ‘challenge trials’, in which participants are intentionally exposed to an infectious disease that may result in severe or chronic illness, or when participants have underlying medical conditions that increase their risks for severe illness; or

- (iii) involves clinical studies concerned with end-of-life or emergency care and related clinical decision-making; or deploys medical devices, particularly implanted devices, that aim to or have the potential to bring about involuntary behaviour change or therapeutic ‘adherence’;
 - (i) Research that involves untested forms of human or animal bio-engineering, human-machine integration, animal-machine integration, human-animal chimeras, or animal interspecies chimerism or synthetic biology;
 - (j) Research that does not have exclusive focus on civil applications or has known applicability for military purposes; and
 - (k) Research that does not adhere to international best practices meant to ensure the humane treatment and use of animals in research, teaching, and testing; and
 - (l) Any research or trial involving human subjects shall first undergo an ethics review according to best international practices prior to approval.
11. “BIO4 LLC” means the Borrower’s State-owned legal entity registered under the name “*BIO4 d.o.o. Beograd*” established pursuant to the Government Decision published in the Official Gazette of Republic of Serbia No. 54/23 and 16/24, and operating in accordance with the Borrower’s Companies Law (“Official Gazette of Republic of Serbia” no. 36/11, 99/11, 83/14, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21) and the Law on Innovation Activity (“Official Gazette of Republic of Serbia” no 129/21).
12. “Category” means a category set forth in the table in Section III.A of Schedule 2 to this Agreement.
13. “CFU” means the central fiduciary unit referred to in Section I.A.1(b) of Schedule 2 to this Agreement.
14. “Environmental and Social Commitment Plan” or “ESCP” means the Borrower’s environmental and social commitment plan, acceptable to the Bank, dated November 12, 2019, and updated on July 16, 2024 which sets out a summary of the material measures and actions to address the potential environmental and social risks and impacts of the Project, including the timing of the actions and measures, institutional, staffing, training, monitoring and reporting arrangements, and any instruments to be prepared thereunder; as the ESCP may be revised from time to time, with prior written agreement of the Bank, and such term includes any annexes or schedules to such plan.
15. “Environmental and Social Standards” means, collectively: (i) “Environmental and Social Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts”; (ii) “Environmental and Social Standard 2: Labor and Working Conditions”; (iii) “Environmental and Social Standard 3: Resource Efficiency and Pollution Prevention and Management”; (iv) “Environmental and Social Standard 4: Community Health and Safety”; (v) “Environmental and Social Standard 5: Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement”; (vi) “Environmental and Social Standard 6: Biodiversity Conservation and

Sustainable Management of Living Natural Resources”; (vii) “Environmental and Social Standard 7: Indigenous Peoples/Sub-Saharan Historically Underserved Traditional Local Communities”; (viii) “Environmental and Social Standard 8: Cultural Heritage”; (ix) “Environmental and Social Standard 9: Financial Intermediaries”; (x) “Environmental and Social Standard 10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure”; effective on October 1, 2018, as published by the Bank at: <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework>.

16. “General Conditions” means the “International Bank for Reconstruction and Development General Conditions for IBRD Financing, Investment Project Financing”, dated December 14, 2018 (Last revised on July 15, 2023).
17. “Grant Agreement” means the agreement between the Science Fund and/or Innovation Fund with a Beneficiary for the provision of Science Fund Grants, AI Research Grants, Matching Grants, or AI Matching Grants, referred to in Section 1.C.2 of Schedule 2 to the Loan Agreement.
18. “High Risk AI Systems” means AI systems that have the tendency to directly or indirectly violate Trustworthy AI principles throughout the lifecycle of AI systems. This includes, but is not limited to, AI systems in the following areas designated as high-risk under Serbia’s Ethical Guidelines for Development, Implementation and Use of Robust and Accountable Artificial Intelligence:
 - (a) Biometric identification and classification of persons;
 - (b) Management of critical infrastructures and their operation;
 - (c) Education, vocational training and qualification;
 - (d) Employment, human resources and management and access to self-employment;
 - (e) Healthcare;
 - (f) Access to and use of public and social services and basic private services; and
 - (g) Law enforcement.
19. “Innovation Fund” or “IF” means the Borrower’s entity established and operating pursuant to Law on Innovation Activity, published in the Borrower’s Official Gazette No. 129/2021.
20. “Innovation Fund Grant Manual” means the manual referred to in Section I.D.3 of Schedule 2 to this Agreement.
21. “Innovation Fund Subsidiary Agreement” means the agreement referred to in Section I.B.2 of Schedule 2 to this Agreement.

22. "Matching Grant" means any grant to be provided by the Innovation Fund to a Beneficiary to finance a Sub-project under Part 2 of the Project, as further described in the Innovation Fund Grant Manual.
23. "NITRA" means the Borrower's Ministry of Science, Technological Development and Innovation, or its successor thereto acceptable to the Bank.
24. "MoF" means the Borrower's Ministry of Finance, or its successor thereto acceptable to the Bank.
25. "Operating Costs" means reasonable incremental expenses incurred on account of implementation of the Project, including, *inter alia*, office supplies and other consumable goods, office rent, internet and communications costs, support for information systems, translation costs, bank charges, utilities, travel, transportation, per diem, accommodation costs (lodging), CFU salaries and other reasonable expenditures directly associated with the implementation of the Project, on the basis of annual budgets acceptable to the Bank, excluding salaries of the civil service employees.
26. "Personal Data" means any information relating to an identified or identifiable individual. An identifiable individual is one who can be identified by reasonable means, directly or indirectly, by reference to an attribute or combination of attributes within the data, or combination of the data with other available information. Attributes that can be used to identify an identifiable individual include, but are not limited to, name, identification number, location data, online identifier, metadata and factors specific to the physical, physiological, genetic, mental, economic, cultural or social identity of an individual.
27. "Project Operations Manual" or "POM" means the manual referred in Section I.D.1 of Schedule 2 to this Agreement.
28. "PIU" means the Project Implementation Unit referred to in Section I.A.1 (a) of Schedule 2 to this Agreement.
29. "Procurement Regulations" means, for purposes of paragraph 85 of the Appendix to the General Conditions, the "World Bank Procurement Regulations for IPF Borrowers", dated September 2023.
30. "Project Implementing Entity" means: (i) the Science Fund with respect to Parts 1.1 and 1.5 of the Project; and (ii) the Innovation Fund with respect to Part 2 of the Project.
31. "RDI" means any of the Borrower's accredited research and development institutes operating under the oversight of NITRA.
32. "RDI Agreement" means the agreements referred to in Section I.A.4 of Schedule 2 to this Agreement.
33. "R&D" means research and development.
34. "Science Fund" or "SF" means the Borrower's entity established and operating pursuant to the Law on Science Fund of the Republic of Serbia, duly published in the Borrower's Official Gazette No. 95/2018.

35. "Science Fund Grant" means any grant to be provided by the Science Fund to a Beneficiary to finance a Sub-project under Parts 1.1 (a) and 1.5 of the Project, as further described in the Science Fund Grant Manual.
36. "Science Fund Grant Manual" means any of the manuals adopted by the Science Fund for the Science Fund Grants, satisfactory to the Bank.
37. "Science Fund Subsidiary Agreement" means the agreement referred to in Section I.B.1 of Schedule 2 to this Agreement.
38. "Selected Companies" means any company which meets the eligibility criteria set forth in the Innovation Fund Grant Manual and has been selected to receive a Matching Grant or an AI Matching Grant, and other support under Part 2 of the Project.
39. "Selected RDI" means an RDI which meets the eligibility criteria set forth in the Project Operations Manual and has been selected to benefit from Part 1.2 and 1.4. (b) of the Project.
40. "Signature Date" means the later of the two dates on which the Borrower and the Bank signed this Agreement and such definition applies to all references to "the date of the Loan Agreement" in the General Conditions.
41. "Sub-project" means any of the activities under Parts 1.1(a) and (d), 1.5, 2.1. and 2.2 of the Project.
42. "Subsidiary Agreements" means collectively the Science Fund Subsidiary Agreement and the Innovation Fund Subsidiary Agreement.
43. "Training" means the reasonable costs, as shall have been approved by the Bank, for training and workshops conducted under the Project, including tuition, travel and subsistence costs for training and workshop participants, costs associated with securing the services of trainers and workshop speakers, rental of training and workshop facilities, preparation and reproduction of training and workshop materials, study tours and other costs directly related to training course and workshop preparation and implementation (but excluding goods and consultants' services).
44. "Transformation Plan" means any of the plans referred to in Part 1.2 and 1.4.(b) of the Project for Selected RDIs to finance, *inter alia*, (i) institutional capacity building, (ii) improving HR processes, (iii) mapping skills needs and gap and developing staffing plans, (iv) technical, project management, leadership, and grant application preparation training, (v) equipment, and (vi) technology transfer costs, as further described in the POM.
45. "Trustworthy AI" means, collectively, the principles and requirements for robust and accountable AI systems, processes and applications throughout the lifecycle of the AI based on Serbia's Ethical Guidelines for Development, Implementation and Use of Robust and Accountable Artificial Intelligence, which include, at a minimum, the following:
 - (a) Explainability and verifiability;
 - (b) Dignity;

- (c) Prohibition to cause damage;
- (d) Fairness and non-discrimination;
- (e) Human agency, oversight, determination and control;
- (f) Technical reliability, safety and security;
- (g) Privacy, personal data protection and data management;
- (h) Transparency;
- (i) Diversity, non-discrimination and equality;
- (j) Social and environmental wellbeing;
- (k) Accountability and responsibility;

Additionally, “Trustworthy AI” principles incorporate the following principles, as included in other good practice frameworks recognized by Serbia including the “UN General Assembly Resolution on Seizing the opportunities of safe, secure and trustworthy artificial intelligence systems for sustainable development” A/78/L.49 (UNGA Resolution) and the “UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence” SHS/BIO/PI/2021/1 (UNESCO Recommendation), including, *inter alia*:

- (l) Proportionality and do no harm;
- (m) Due process;
- (n) Freedom of expression;
- (o) Sustainability;
- (p) Awareness and literacy; and
- (q) Multi-stakeholder and adaptive governance and collaboration.

Споразум о зајму

(Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања
раста предузетништва у Србији)

између

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

и

МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

СПОРАЗУМ О ЗАЈМУ

Споразум склопљен на Датум потписивања између РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („Зајмопримац“) и МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ („Банка“), за потребе обезбеђивања додатног финансирања за Пројекат описан у Програму 1 овог Споразума („Пројекат“).

Зајмопримац и Банка су сагласни као што следи:

ЧЛАН I — ОПШТИ УСЛОВИ; ДЕФИНИЦИЈЕ

- 1.01. Општи услови (на начин утврђен у Прилогу овог Споразума) примењују се на овај Споразум и чине његов саставни део.
- 1.02. Уколико контекст не захтева другачије, термини коришћени у овом Споразуму, писани великим словом, имају значење које им је дато у Општим условима или у Прилогу овог Споразума.

ЧЛАН II — ЗАЈАМ

- 2.01. Банка је сагласна да Зајмопримцу позајми износ од двадесет пет милиона евра (25.000.000 ЕУР), с тим да се та сума може повремено конвертовати путем Конверзије Валуте („Зајам“), као подршка финансирању Пројекта описаног у Програму 1 овог Споразума („Пројекат“).
- 2.02. Зајмопримац може повлачити средства Зајма у складу са Одељком III, Програма 2, овог Споразума.
- 2.03. Приступна накнада износи једну четвртину једног процента (0,25%) износа Зајма.
- 2.04. Накнада за ангажовање средстава износи једну четвртину једног процента (0,25%) годишње на износ Главнице који није повучен.
- 2.05. Каматну стопу представља Референтна стопа плус Варијабилна маржа или стопа која се примењује након Конверзије; у складу са Одељком 3.02(е) Општих услова.
- 2.06. Датуми плаћања су 15. мај и 15. новембар сваке године.
- 2.07. Главница Зајма отплаћиваће се у складу са Програмом 3 овог Споразума.

ЧЛАН III — ПРОЈЕКАТ

- 3.01. Зајмопримац потврђује своју посвећеност циљевима Пројекта. У ту сврху, Зајмопримац ће: (i) преко Министарства науке, технолошког развоја и иновација („НИТРА“) реализовати Делове 1.2, 1.3, 1.4 и 3 Пројекта; (ii) омогућити да Фонд за науку реализује Делове 1.1 и 1.5 Пројекта; и (iii) омогући да Фонд за иновациону делатност реализује Делове 2.1, 2.2 и 2.3

Пројекта; све у складу са одредбама члана V Општих услова и Програма 2 овог Споразума.

ЧЛАН IV — СТУПАЊЕ НА СНАГУ; РАСКИД

- 4.01. Додатни услови Ступања на снагу су следећи:
- (а) Допунски уговори су потписани на начин прихватљив за Банку; и
 - (б) Зајмопримац је преко НИТРА ажурирао и усвојио Пројектни оперативни приручник („ПОП“) у форми и садржини који су задовољавајући за Банку.
- 4.02. Крајњи рок за Ступање на снагу је сто осамдесет (180) дана од Датума потписивања.

ЧЛАН V — ПРЕДСТАВНИК; АДРЕСЕ

5.01. Представник Зајмопримца, који се, између осталог, може сложити са изменама одредби овог Споразума у име Зајмопримца разменом писама (осим уколико се другачије не договоре Зајмопримац и Банка), је министар финансија.

5.02. За потребе Одељка 10.01 Општих услова:

(а) адреса Зајмопримца је:

Министарство финансија
Кнеза Милоша 20
11000 Београд
Република Србија; и

(б) Електронска адреса Зајмопримца је:

Број телефакса:
(381-11) 3618-961

Адреса електронске поште:
kabinet@mfin.gov.rs

5.03. У смислу Одељка 10.01 Општих услова:

(а) адреса Банке је:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; и

(б) Електронска адреса Банке је:

Број телекса:

Број телефакса:

Адреса електронске поште:

248423(MCI) или
64145(MCI)

1-202-477-6391

СПОРАЗУМ постигнут и потписан на енглеском језику на Датум потписивања.

За РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Овлашћени представник

Име и презиме: Синиша Мали

Функција: Први потпредседник Владе и министар финансија

Датум: 14. новембар 2024. године

За МЕЂУНАРОДНУ БАНКУ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Овлашћени представник

Име и презиме: Никола Понтара

Функција: Менаџер за Србију

Датум: 6. новембар 2024. године

ПРОГРАМ 1

Опис Пројекта

Циљ Пројекта је унапређење: (i) релевантности и изврсности научног истраживања; и (ii) иновативног предузетништва и приступа финансирању у циљу раста предузећа, као начин да се допринесе расту и конкурентности Зајмопримца.

Пројекат чине следеће компоненте:

Део 1. Реформе сектора истраживања и развоја

Подршка реформи Зајмопримца у сектору истраживања и развоја кроз:

- 1.1 (а) Финансирање одабраних конкурентних програма Фонда за науку, обезбеђивањем грантова за основна и примењена научна истраживања за Кориснике („Грантови Фонда за науку”) у циљу промовисања везе између приватног сектора и истраживачко-развојне заједнице и јачања сарадње са ЕУ и другим међународним програмима;
 - (б) операционализацију Фонда за науку, укључујући јачање корпоративног управљања, организационе структуре, праћења и евалуације, као и других кључних институционалних елемената;
 - (ц) израда програма Фонда за науку усмерених на развој вештина истраживача потребних за приступање међународном финансирању и могућностима сарадње;
 - (д) финансирање одабраног конкурентног програма за истраживачке пројекте у области вештачке интелигенције, кроз обезбеђивање грантова Корисницима („Грантови за истраживање у области вештачке интелигенције”) у циљу спровођења Потпројеката заснованих на приоритетним областима које укључују, између осталог, е-мобилност, зелену транзицију и здравствену заштиту, а на основу усаглашености Потпројеката са Принципима поузданости вештачке интелигенције; и
 - (е) осмишљавање посебног програма финансирања изградње истраживачких капацитета у области вештачке интелигенције у широј научној заједници, усмерене на теме директно и индиректно повезане са технологијама у области вештачке интелигенције, које укључују предавања, менторства и студијске посете водећим истраживачким лабораторијама или институцијама које се баве вештачком интелигенцијом.
- 1.2 Израду и имплементацију планова институционалне трансформације одабраних института за истраживање и развој („Планови трансформације”);
 - 1.3. (а) Изградњу капацитета запослених у Институту за вештачку интелигенцију и истраживача који се баве вештачком интелигенцијом,

кроз конципирање и имплементацију: (i) менторског програма; (ii) програма стажирања; и (iii) обуке за запослене института за вештачку интелигенцију и истраживаче на тему планирања међународних истраживачких пројеката и трансфера и комерцијализације технологије;

- (б) стварање стратешких партнерстава са институтима за вештачку интелигенцију широм света ради сарадње на пројектима и размене најбољих пракси, укључујући програм размене истраживача у циљу повећања каријерне мобилности; и
- (в) изградњу капацитета за институционално управљање и раст, као и за управљање ризицима од вештачке интелигенције у истраживању и развоју пројеката/производа;

1.4. Изградњу капацитета за управљање БИО4 истраживањима и финансирање Планава трансформације, укључујући и:

- (а) јачање капацитета запослених и истраживача у БИО4 доо, укључујући: (i) техничку помоћ за управљање опремом у БИО4 кампусу; и (ii) техничку помоћ за БИО4 доо.
- (б) израду и имплементацију институционалних Планава трансформације за одабране институте за истраживање и развој који учествују у БИО4, са посебним фокусом на промовисање сарадње науке и компанија и јачање капацитета за трансфер технологије између института за истраживање и развој у оквиру Кампуса БИО4 и приватног сектора, укључујући развој нових производа, услуга и технологије у областима БИО4;

1.5. Оснивање фонда за дијаспору унутар Фонда за науку у циљу финансирања техничке помоћи и обезбеђивања грантова (Грантови Фонда за науку) научницима, истраживачима и предузетницима како би се омогућио трансфер знања и вештина са дијаспоре Зајмопримца на Зајмопримца.

Део 2. Акцелерација пословања

Подршка раду Фонду за иновациону делатност, укључујући и успостављање унутар Фонда за иновациону делатност:

- 2.1 програма суфинансирања за доделу Суфинансирајућих грантова намењеног одабраним компанијама које прикупљају једнак или већи приватни капитал, за даљи развој компаније и повезану техничку помоћ;
- 2.2 програма суфинансирања за доделу Суфинансирајућих грантова у области вештачке интелигенције којим се обезбеђују грантови за потребе финансирања инвестиција и техничке помоћи одабраним компанијама у циљу истраживања и развоја, као и реализације комерцијалних могућности заснованих на Поузданој вештачкој интелигенцији, са циљем стварања нових производа и услуга, као и иновативних технологија са значајним утицајем и тржишним потенцијалом;

- 2.3 финансирања техничке помоћи намењене: (а) конкурентном одабиру компанија, од стране независне комисије за селекцију, које ће учествовати у програму акцелерације; (б) програму акцелерације предузећа и развоју и примени плана програма; (ц) развоју програма суфинансирања у области вештачке интелигенције и развоју и примени плана програма; (д) менторству за одабране компаније; (е) стварању групе анђела и мреже и развој тока послова; (ф) регулаторној и правној анализи и развоју матрице политике реформи како би се омогућио даљи развој иновативних предузећа у раној фази развоја као и оних у развоју; (г) омогућавању реформе политика, као и правног и регулаторног оквира у вези са Поузданом вештачком интелигенцијом; и (х) учешћу дијаспоре Зајмопримца у иновативном предузетничком менторству и програму пословних анђела.

Део 3. Имплементација Пројекта, мониторинг и изградња капацитета

Подршка раду ЈИП и ЦФЈ, укључујући, између осталог (а) јачање капацитета ЈИП у области управљања и имплементације Пројекта, као и праћења и ублажавања ризика по животну средину и социјална питања, укључујући и мање радове и обезбеђивање канцеларијске опреме; (б) јачање техничких капацитета НИТРА, Института за вештачку интелигенцију, Фонда за иновациону делатност, Фонда за науку и Одабраних института за истраживање и развој у циљу реализације и надзора над активностима које се односе на вештачку интелигенцију, укључујући и подршку примени принципа Поуздане вештачке интелигенције током целокупног трајања грантова; (ц) ангажовање експерата на пољу Поуздане вештачке интелигенције, као што је договорено са Банком, који ће помоћи у имплементацији пројектних активности у области вештачке интелигенције; (д) вршење теренских активности; и (е) спровођење ревизије Пројекта.

ПРОГРАМ 2**Спровођење Пројекта****Одељак I. Аранжмани за имплементацију****A. Институционални аранжмани**

1. Без ограничавања одредаба члана V Општих услова и осим уколико се Банка другачије не сагласи, Зајмопримац ће задржати током трајања имплементације Пројекта, са структуром, ресурсима, пројектним задатком и функцијама прихватљивим за Банку:
 - (a) Јединицу за управљање Пројектом унутар НИТРА („ЈИП”), која ће бити одговорна за: (i) свеобухватну координацију свих пројектних активности које се односе на имплементацију; (ii) обезбеђивање испуњења захтева, критеријума, политика, процедура и организационих аранжмана дефинисаних у Пројектном оперативном приручнику током трајања Пројекта; (iii) припрему документације везане за имплементацију Пројекта, укључујући Пројектне извештаје; и (iv) праћење и евалуацију Пројекта; и
 - (б) Централну фидуцијарну јединицу („ЦФЈ”), у оквиру МФ, која ће бити одговорна за набавке и финансијско управљање Пројектом, како је наведено у Пројектном оперативном приручнику.
2. У року од шездесет (60) дана од Датума ступања на снагу, Зајмопримац ће преко НИТРА, ангажовати стручњака за вештачку интелигенцију, чији пројектни задатак ће бити прихватљив за Банку и који ће помоћи у имплементацији пројектних активности везаних за вештачку интелигенцију.
3. Зајмопримац ће преко НИТРА омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност задрже током имплементације Пројекта управљачку структуру прихватљиву за Банку, укључујући, између осталог, управни одбор, програмске одборе и комисије за инвестиције и/или селекцију, према потреби, у саставу и са правилима рада прихватљивим за Банку, а у складу са одредбама дефинисаним у Пројектном оперативном приручнику.
4. За потребе имплементације Делова 1.2 и 1.4.(б) Пројекта, Зајмопримац ће, преко НИТРА, поднети Банци на одобрење сваки појединачни План трансформације и након што га Банка одобри, Зајмопримац ће преко НИТРА: (a) склопити споразум са сваким Одабраним институтом за истраживање и развој („Споразум са институтом за истраживање и развој”), под условима прихватљивим за Банку, укључујући, између осталог, обавезу Одабраних института за истраживање и развој да спроведу План трансформације уз дужну пажњу и ефикасност и у складу са одговарајућим административним, техничким, финансијским, економским, еколошким и социјалним стандардима и праксама, као и у складу са релевантним одредбама овог Споразума, ПОМ и ESCP, уз поштовање одредаба које се односе на Искључене активности у области

вештачке интелигенције и Искључене активности које се односе на БИО4; и (б) учинити да сваки Одабрани институт за истраживање и развој благовремено спроведе свој План трансформације у складу са одредбама и на начин који је задовољавајући за Банку.

5. Зајмопримац ће, преко НИТРА, осигурати и омогућити да ФН и ФИД обезбеде:
 - (i) да се за све активности везане за вештачку интелигенцију које се реализују у оквиру Пројекта, а подразумевају обраду личних података, захтева процена утицаја на заштиту података и усклађености са важећим прописима који регулишу заштиту података.
 - (ii) да се за све Активности система вештачке интелигенције високог ризика које се реализују у оквиру Пројекта захтева процена утицаја ризика од вештачке интелигенције, као што је детаљно дефинисано у ПОМ документу, Приручницима за грантове Фонда за науку и Фонда за иновациону делатност и Споразумима о гранту; и
 - (iii) да сви Грантови за истраживање у области вештачке интелигенције или Суфинасирајуће грантове у области вештачке интелигенције примењују Принципе поуздане вештачке интелигенције, као што је детаљно описано у ПОМ документу, као и у Приручницима за грантове Фонда за науку и Фонда за иновационе делатности и Споразумима о гранту.

Б. Допунски уговори

1. У циљу лакшег спровођења Делова 1.1 (а) и (д) и 1.5 Пројекта, Зајмопримац ће, преко НИТРА, ставити део средстава Зајма на располагање Фонду за науку на бесповратној основи, према одредбама допунског уговора између Зајмопримца, преко НИТРА, и Фонда за науку, према условима и одредбама које је одобрила Банка („Допунски уговор са Фондом за науку“), укључујући, између осталог и обавезу Фонда за науку да имплементира Делове 1.1 (а) и (д) и 1.5 Пројекта у складу са одредбама овог Споразума, Пројектног оперативног приручника, Приручника за грантове Фонда за науку, када је примењиво, Смерница за борбу против корупције и ESCP.
2. У циљу лакшег спровођења Дела 2 Пројекта, Зајмопримац ће, преко НИТРА, ставити део средстава Зајма на располагање Фонду за иновациону делатност на бесповратној основи, према одредбама допунског уговора између Зајмопримца, преко НИТРА, и Фонда за иновациону делатност, према условима и одредбама које је одобрила Банка („Допунски уговор са Фондом за иновациону делатност“), укључујући, између осталог и обавезу Фонда за иновациону делатност да имплементира Део 2 Пројекта у складу са одредбама овог Споразума, Пројектног оперативног приручника, Приручника за грантове Фонда за иновациону делатност, када је примењиво, Смерница за борбу против корупције и ESCP.

3. Зајмопримац ће искористити своја права из Допунског уговора на начин да заштити интересе Зајмопримца и Банке и да оствари циљеве Зајма.
4. Осим ако се Банка другачије не сагласи, Зајмопримац неће уступити, изменити, поништити или одустати од Допунских уговора или од било којих њихових одредаба.

Ц. Подпројекти

1. Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност ставе на располагање Корисницима Грантове Фонда за науку, Грантове за истраживање у области вештачке интелигенције, Суфинансирајуће грантове и Суфинасирајуће грантове у области вештачке интелигенције до појединачног износа до 300.000 евра, у складу са критеријумима подобности и процедурама који су прихватљиви за Банку који су наведени у ПОМ и важећем Приручнику за грантове Фонда за науку и Приручницима за грантове Фонда за иновациону делатност.
2. Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност закључе са Корисницима сваког Гранта Фонда за науку, Гранта за истраживање у области вештачке интелигенције, Суфинасирајућег гранта и Суфинасирајућег гранта у области вештачке интелигенције Споразум о гранту („Споразум о гранту“) под условима прихватљивим за Банку који ће обухватити следеће:
 - (a) Зајмопримац ће омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност стекну одговарајућа права за заштиту својих интереса и интереса Банке, укључујући право да:
 - (i) суспендује или прекине право Корисника на коришћење средстава Гранта Фонда за науку, Гранта за истраживање у области вештачке интелигенције, Суфинасирајућег гранта и Суфинансирајућег гранта у области вештачке интелигенције или право на повраћај целог или било ког дела износа Гранта Фонда за науку, Гранта за истраживање у области вештачке интелигенције, Суфинансирајућег гранта и Суфинасирајућег гранта у области вештачке интелигенције, уколико Корисник не испуни своје обавезе које проистичу из конкретног Споразума о гранту; и
 - (ii) од свих Корисника ће се захтевати да:
 - (A) реализују Подпројекат са дужном пажњом и ефикасно у складу са темељним техничким, економским, финансијским, управљачким, еколошким и социјалним стандардима и праксама, задовољавајућим за Банку, укључујући и усаглашеност са одредбама Смерница за борбу против корупције примењивим на примаоце средстава зајма који нису Зајмопримац;

- (Б) по потреби, без одлагања, обезбеде ресурсе потребне за Подпројекат;
 - (Ц) према потреби набаве робу, радове и услуге који ће се финансирати средствима Гранта Фонда за науку, Гранта за истраживање у области вештачке интелигенције, Суфинасирајућег гранта и Суфинасирајућег гранта у области вештачке интелигенције, у складу са одредбама овог Споразума;
 - (Д) задрже адекватне политике и процедуре како би се омогућио мониторинг и евалуација напретка Подпројекта и испуњење циљева, у складу са показатељима прихватљивим за Банку;
 - (Е) (1) одрже систем финансијског управљања и припреме финансијске извештаје у складу са конзистентно примењивим рачуноводственим стандардима прихватљивим за Банку, како би се адекватно приказале операције, ресурси и расходи везани за Подпројекат; и (2) на захтев Банке или Зајмопримца, обезбеде да независни ревизори, прихватљиви за Банку, спроведу ревизију финансијских извештаја, у складу са конзистентно примењивим ревизорским стандардима, прихватљивим за Банку и без одлагања доставе ревидиране извештаје Зајмопримцу и Банци;
 - (Ф) омогуће Зајмопримцу и Банци да изврше инспекцију Подпројекта, рада, релевантне евиденције и документације;
 - (Г) се ускладе са Искљученим активностима везаним за вештачку интелигенцију и Принципима поуздане вештачке интелигенције (што ће бити процењено применом оквира за екстерну ревизију наведеним у ПОМ документу);
 - (Х) по питању система вештачке интелигенције високог ризика: (1) доставе Фонду за науку и Фонду за иновациону делатност резултате независне процене усклађености система вештачке интелигенције са принципима и захтевима Поуздане вештачке интелигенције од стране одабраног тела, прихватљивог за Банку; (2) спроведу процену утицаја вештачке интелигенције на начин наведен у ПОМ документу, укључујући и процену сваког система вештачке интелигенције пре његовог спровођења у живом окружењу; и (3) припреме и доставе Зајмопримцу и Банци све информације које Зајмопримац или Банка могу разумно тражити у вези са горе наведеним.
3. Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност, према потреби, врше своја права у складу са

сваким Споразумом о гранту на начин да се заштите интереси Зајмопримца и Банке и да се остваре циљеви Зајма.

4. Осим ако се Банка другачије не сагласи, Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност не уступају, мењају, поништавају или се одричу било ког Споразума о гранту или било које од његових одредаба.

Д. Пројектни оперативни приручник и Приручници за грантове

1. Зајмопримац ће, преко НИТРА, ЈИП и ЦФЈ спроводити и омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност спроведу Пројекат у складу са одредбама приручника прихватљивог за Банку („Пројектни оперативни приручник“). ПОП ће садржати детаљна упутства и процедуре за имплементацију Пројекта, укључујући између осталог и: (а) показатеље који ће се користити за потребе мониторинга и евалуације Пројекта; (б) процедуре за мониторинг, супервизију и евалуацију Пројекта, укључујући и формат и садржај пројектних извештаја; (ц) списак програма Фонда за науку и Фонда за иновациону делатност подобних за финансирање у оквиру Пројекта и списак искључених активности у оквиру Пројекта и Искључених активности које се односе на вештачку интелигенцију; (д) пројектне процедуре везане за набавку и финансијско управљање; (е) прикупљање и обраду Личних података у складу са важећим прописима у земљи и добром међународном праксом; (ф) оквир за процену утицаја ризика од вештачке интелигенције за високоризичне системе вештачке интелигенције заснована на принципима Поуздане вештачке интелигенције која ће се спроводити у кључним фазама током трајања грантова; (г) оквир ревизије ризика од вештачке интелигенције у коме се системи вештачке интелигенције високог ризика и други системи, према потреби, независно тестирају и процењују у кључним фазама током трајања грантова како би се обезбедила усклађеност са принципима Поуздане вештачке интелигенције; (х) мере за решавање утицаја на животну средину и социјална питања како је наведено у ESCP, укључујући мере ублажавања у циљу решавања дигиталног раскорака, процене, управљања и праћења конкретних ризика и утицаја дигиталних услуга у оквиру Пројекта; (и) процедуре и мере за идентификовање, смањење и ублажавање ризика везаних за активности у области БИО4 и Искључених активности у области БИО4; и (ј) критеријуме за избор и одобрење Одабраних института за истраживање и развој и Планава трансформације који се финансирају у оквиру Делова 1.2 и 1.4. (б) Пројекта.
2. (а) У оквиру Дела 1.1. Пројекта неће се финансирати ни један Грант за истраживања у области вештачке интелигенције осим ако Зајмопримац, преко Фонда за науку, поднесе Банци на одобрење ажурирани приручника који се примењује на поменути Грант Фонда за науку (Приручник за грант Фонда за науку), укључујући, између осталог, и квалификационе критеријуме за одабир Корисника и Подпројеката (и начин на који ти квалификациони критеријуми укључују принципе Поуздане вештачке интелигенције и обезбеђују да се Искључене активности у области вештачке интелигенције не финансирају), избор стручних рецензента, састав комисије за селекцију, процену ризика од вештачке интелигенције и друге услове за

управљање грантовима и добије одобрење Банке за поменути ажурирани приручник за грантове Фонда за науку.

- (б) Након што Банка одобри сваки Приручник за грант Фонда за науку, Зајмопримац ће омогућити да Фонд за науку спроведе Део 1.1 Пројекта у складу са одредбама сваког појединачног Приручника за грант Фонда за науку.
3. (а) Ни један Суфинасирајући грант вештачке интелигенције који је део Дела 2.2. Пројекта неће се финансирати осим ако Зајмопримац, преко Фонда за иновациону делатност, поднесе Банци на одобрење ажурирани приручник примењив на тај Суфинасирајући грант (Приручник за грант Фонда за иновациону делатност), укључујући, између осталог, и квалификационе критеријуме за одабир Корисника, одабраних компанија и Подпројеката (укључујући и начин на који ти квалификациони критеријуми укључују принципе Поуздане вештачке интелигенције и обезбеђују да се Искључене активности у области вештачке интелигенције не финансирају), избор стручних рецензена, састав комисије за селекцију, процену ризика од вештачке интелигенције и друге услове за управљање грантовима и добије одобрење Банке за поменути ажурирани Приручник за грантове Фонда за иновациону делатност.
- (б) Након што Банка одобри сваки Приручник за грант Фонда за иновациону делатност, Зајмопримац ће омогућити да Фонд за иновациону делатност спроведе Део 2.2 Пројекта у складу са одредбама сваког појединачног Приручника за грант Фонда за иновациону делатност.
4. Осим уколико се Банка не сагласи другачије у писаној форми, Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност не укину, измене, суспендују, одустану или на други начин не спроведу Пројектни оперативни приручник, сваки Приручник о гранту Фонда за науку, сваки Приручник о гранту Фонда за иновациону делатности или њихове одредбе.
5. У случају било каквог неслагања између одредаба Пројектног оперативног приручника, сваког Приручника за грантове Фонда за науку, сваког Приручника за грантове Фонда за иновациону делатности и овог Споразума, одредбе овог Споразума ће преовладати.

Е. Стандарди у области животне средине и социјалних питања

- 1. Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност спроведу Пројекат у складу са Стандардима у области животне средине и социјалних питања, на начин прихватљив за Банку.
- 2. Без ограничавања одредаба из става 1, Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону спроведу Пројекат у складу са Планом обавеза у области животне средине и социјалних питања ("ESCP"), на начин прихватљив за Банку. У ту сврху, Зајмопримац ће омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност обезбеде:

- (a) да се мере и активности наведене у ESCP реализују са дужном пажњом и ефикасно, као што је наведено у ESCP;
- (б) да довољно средстава буде на располагању како би се покрили трошкови имплементације ESCP;
- (ц) да се одрже политике, процедуре и квалификовани кадар како би се осигурала имплементација ESCP, као што је у ESCP и назначено; и
- (д) да ESCP или његове одредбе не буду измењене, ревидиране или обустављене, осим ако се Банка другачије не сложи у писаној форми а Зајмопримац, након тога, објави ревидирани ESCP.

У случају било каквог неслагања између одредаба ESCP и овог Споразума, Споразум ће преовладати.

3. Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност предузму:
 - (a) све мере неопходне да се прикупе, саставе и Банци путем редовног извештавања, онолико често колико је наведено у ESCP, благовремено доставе информације о статусу испуњености захтева из ESCP у одвојеном документу или документима, уколико Банка тако тражи, да сви наведени извештаји буду у форми и садржини који су прихватљиви за Банку и дефинисаће између осталог и: (i) статус имплементације ESCP; (ii) услове, уколико их има, који утичу или прете да утичу на имплементацију ESCP; и (iii) корективне и превентивне мере које су предузете или их је потребно предузети како би се такве ситуације решиле; и
 - (б) да одмах обавесте Банку о инциденту или незгоди који се односе или имају утицаја на Пројекат, а имају или ће имати значајан негативан утицај на животну средину, погођене заједнице, грађане или раднике, у складу са ESCP, наведеним инструментима и стандардима у области животне средине и социјалних питања.
4. Зајмопримац ће, преко НИТРА, омогућити да Фонд за науку и Фонд за иновациону делатност одржавају и објаве доступност жалбеног механизма, у форми и садржини који су прихватљиви за Банку, ради саслушања и решавања на фер начин и у доброј вери свих притужби које су покренуте у вези са Пројектом и предузеће све неопходне мере за спровођење одлука донетих од стране таквог механизма на начин који је задовољавајући за Банку.

Одељак II. Праћење, извештавање и евалуација Пројекта

1. Зајмопримац ће, преко НИТРА, достављати Банци Пројектне извештаје најкасније месец дана након краја сваког календарског семестра на који се тај извештај односи.
2. Осим ако другачије не буде захтевано или дозвољено овим Споразумом или што Банка може изричито захтевати, приликом дељења било које информације, извештаја или документа у вези са активностима описаним у Прилогу 1 овог Споразума, Прималац ће обезбедити да те информације, извештај или документ не укључује Личне податке.

Одељак III. Повлачење средстава Зајма

A. Опште одредбе

1. Без ограничавања одредаба члана II Општих услова и у складу са Писмом о повлачењу средстава и финансијским подацима, Зајмопримац може да повуче средства Зајма за: (а) финансирање Прихватљивих трошкова; и (б) плаћање Приступне накнаде у опредељеном износу и, уколико је примењиво, до процента дефинисаног за сваку Категорију из табеле која следи:

Категорија	Додељени износ средстава зајма (у ЕУР)	Процент расхода који се финансира
(1) Роба, радови, неконсултантске услуге, консултантске услуге, Обука, Оперативни трошкови из Дела 1.1(б), 1.1(ц), 1.1 (е), 1.3, 1.4, 2.3 и 3 Пројекта.	9.137.500	100% (са укљученим порезима осим пореза на додатну вредност и царинских дажбина за радове, робу и неконсултантске услуге)
(2) Грантови Фонда за науку који се односе на Део 1.1. (а) и 1.5. Пројекта	0	100% износа исплаћеног у оквиру сваког Гранта Фонда за науку (са укљученим порезима)
(3) Суфинасирајући грантови који се односе на Део 2.1 Пројекта	0	100% износа исплаћеног у оквиру сваког Суфинасирајућег гранта (са укљученим порезима)

(4) Грантови за истраживање у области вештачке интелигенције се односе на Део 1.1. (д) Пројекта	8.400.000	100% износа исплаћеног у оквиру сваког Гранта за истраживање у области вештачке интелигенције (са укљученим порезима)
(5) Суфинасирајући грантови се односе на Део 2.2 Пројекта	7.400.000	100% износа исплаћеног у оквиру сваког Суфинасирајућег гранта у области вештачке интелигенције (са укљученим порезима)
(6) Приступна накнада	62.500	Износ се плаћа у складу са Одељком 2.03 овог Споразума и Одељком 2.07 (б) Општих услова
УКУПНО	25.000.000	

2. (а) За потребе ове табеле, царинске дажбине и порез на додату вредност на увоз и набавку радова, робе и неконсултантских услуга на територији Зајмопримца и за потребе имплементације Пројекта, неће се финансирати средствима Зајма.
- (б) Зајмопримац потврђује да се увоз и испорука радова, робе и неконсултантских услуга на територији Зајмопримца и за потребе спровођења Пројекта, ослобађају од плаћања царинских дажбина и пореза на додату вредност.

Б. Услови за повлачење средстава; Период повлачења средстава

1. Без обзира на одрдебе Дела А изнад, повлачење средстава се неће вршити за:
 - (а) плаћања извршена пре Датума потписивања;
 - (б) за Категорију (4) осим ако је Банка примила и одобрила ажурирани Приручник за грантове Фонда за науку; и
 - (ц) за Категорију (5) осим ако је Банка примила и одобрила ажурирани Приручник за грантове Фонда за иновациону делатност.
2. Датум завршетка Пројекта је 30. септембар 2027.

ПРОГРАМ 3**План отплате повезан са преузетим обавезама**

У табели у наставку наведени су Датуми отплате главнице Зајма и проценат укупног износа главнице Зајма који доспева за плаћање на сваки Датум плаћања главнице („Процент рате“).

Отплата главнице

Датум отплате главнице	Процент рате
Сваког 15. маја и 15. новембра Почевши од 15. новембра 2027. до 15. новембра 2035.	5,56%
На дан 15. мај 2036. године	5.48%

ПРИЛОГ

Дефиниције

1. „ВИ” означава Вештачку интелигенцију.
2. „Искључене активности у области вештачке интелигенције” заједнички означавају:
 - (a) све активности у области вештачке интелигенције које обухватају (наведена листа је само индикативна и није коначна):
 - (i) све активности које се директно или индиректно односе на оружје или оружане системе;
 - (ii) Технологије за препознавање лица у сврху масовног надзора, укључујући ВИ системе који креирају или проширују базе података за препознавање лица кроз нециљано скидање слика лица са интернета или CCTV (енг. *closed-circuit television*, у даљем тексту: „технологија за видео надзор”) снимака, и системе за даљинску биометријску идентификацију у реалном времену који се користе у јавним просторима за спровођење закона;
 - (iii) системе социјалног бодовања; и
 - (iv) системе вештачке интелигенције који су циљано дизајнирани да обмањују или манипулишу људима, укључујући преварне видеа (енг. *deepfakes*) и друге технологије које се могу користити за креирање веома реалистичног, али измишљеног садржаја или било које друге системе вештачке интелигенције који манипулишу људским понашањем како би заобишли њихову слободну вољу;
 - (б) све активности у области вештачке интелигенције које директно или индиректно крше Принципе поузданости вештачке интелигенције или на други начин доводи до било каквог умањења права на правичан процес, што доводи до пристрасности или дискриминације, лишава појединца његових грађанских слобода или права на грађанско (директно) учешће, што нарушава било какву слободу изражавања или злоупотребљава личне податке или наноси било какву сличну штету било ком појединцу или групи појединаца.
3. „Институт за ВИ” означава Истраживачко-развојни институт за вештачку интелигенцију Зајмопримца основан 2021. године, као део Акционог плана за примену Стратегије развоја вештачке интелигенције у Републици Србији за период 2020–2025.
4. „Суфинасирајући грантови у области ВИ” означавају грантове које ће Корисницима обезбеђивати Фонд за иновациону делатност за

финансирање Потпројекта из Дела 2.2 Пројекта, као што је ближе описано у Приручнику за грантове Фонда за иновациону делатност.

5. „Грантови за истраживања у области ВИ” означавају грантове које ће Корисницима обезбеђивати Фонд за науку за финансирање истраживачког Потпројекта из Дела 1.1(д) Пројекта, као што је ближе описано у Приручнику за грантове Фонда за науку.
6. „Смернице за борбу против корупције” означавају, за потребе става 5 Прилога Општих смерница, „Смернице за спречавање и борбу против преваре и корупције у оквиру пројекта финансираних из средстава зајмова ИБРД-а и кредита и грантова ИДА-е”, од 15. октобра 2006. године са изменама и допунама од јануара 2011. и 1. јула 2016. године.
7. „Корисник” означава сваког појединца, групу истраживача и компанију, који је изабран и испуњава квалификационе критеријуме за добијање Гранта Фонда за науку и Гранта за истраживање у области вештачке интелигенције, Суфинансирајућег гранта и Суфинасирајућег гранта у области вештачке интелигенције у оквиру Пројекта, као што је дефинисано у Пројектном оперативном приручнику и сваком Приручнику за грантове Фонда за науку, односно Приручнику за грантове Фонда за иновациону делатност, у зависности од случаја; „Корисници” означавају више од једног Корисника.
8. „БИО 4” означава биотехнологију, биоинформатику, биомедицину и биодиверзитет.
9. „БИО 4 Кампус” означава физичку локацију и платформу за сарадњу у Београду која ће окупити истраживаче, професоре и стручњаке из различитих области природних наука.
10. “Искључене БИО4 активности” заједно обухватају:
 - (а) намерну модификацију приметне линије: свако истраживање које модификује гене у сперми или јајним ћелијама, ефикасно спречавајући стварање генетски измењених људи, осим истраживања која се односе на лечење рака или познате генетске болести које смањују очекивани животни век, укључујући, али не ограничавајући се на синдроме предиспозиције за тумор;
 - (б) клонирање комплетног људског бића;
 - (ц) активности намењене стварању људских ембриона искључиво у сврху истраживања или набавке матичних ћелија, укључујући технику нуклеарног трансфера соматских ћелија;
 - (д) клонирање можданих ћелија сисара;
 - (е) истраживање добијања функције, које намерно повећава преносивост познатих вируса или озбиљност познатих болести;
 - (ф) имплантирање животињских ембрионалних ћелија у људе (стварање химера човек-животиња);
 - (г) истраживање о интерфејсима мозак-компјутер који би могли директно да контролишу мисли или поступке друге особе;
 - (х) клиничка истраживања која:

- (i) имају потенцијал да нанесу озбиљну штету учесницима (или истраживачима), као што је озбиљан физички бол или телесна повреда која није повезана са једноставним рутинским медицинским процедурама (нпр. узимање узорка крви), психичка повреда, лична срамота или понижење или друга штета која може у великој мери негативно да утиче на учеснике; или;
 - (ii) укључују рањиве учеснике (као што су затвореници, деца, особе с инвалидитетом, труднице и припадници етничких мањина) у било коју фазу истраживања, укључујући прве клиничке студије код људи или рану фазу за нове терапеутике (као што су нови хемијски ентитети, биолошки лекови, генске терапије), медицинске примене и процедуре; или укључују 'студије изазова' у којима су учесници намерно изложени заразној болести која може довести до тешке или хроничне болести, или када учесници имају основна медицинска стања која повећавају њихов ризик од тешке болести; или
 - (iii) укључују клиничке студије које се односе на негу на крају живота и ургентну медицину, као и повезане медицинске одлуке; или коришћење медицинских помагала, а посебно уградњу помагала, које имају за циљ или имају потенцијал да доведу до ненамерне промене понашања или придржавања терапеутском режиму;
 - (и) истраживања која укључују непроверене облике људског или животињског биоинжењеринга, интеграције човека и машине, интеграције животиња и машина, химере човека и животиње или химеризма међу врстама животиња или синтетичку биологију;
 - (j) истраживања која немају искључиви фокус на цивилну примену или имају познату примењивост у војне сврхе; и
 - (к) истраживање које није у складу са најбољим међународним праксама које треба да обезбеде хуман третман и коришћење животиња у истраживању, подучавању и тестирању; и
 - (л) свако истраживање или испитивање које укључује људе пре него што буде одобрено проћи ће прво етичку ревизију у складу са најбољом међународном праксом.
11. „БИО4 доо” је правно лице у државном власништву Зајмопримца, регистровано под именом „БИО4 доо Београд”, које је основано у складу са Одлуком Владе објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије”, бр. 54/23 и 16/24 и које послује у складу са Законом о привредним друштвима Зајмопримца („Службени гласник Републике Србије”, бр. 36/11, 99/11, 83/14, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21) и Законом о иновационој делатности („Службени гласник Републике Србије”, број 129/21).
12. „Категорија” означава категорију утврђену у табели у Одељку III.A Програма 2 овог Споразума.

13. „ЦФЈ” означава Централну фидуцијарну јединицу, наведену у Одељку I.A.1(б) Програма 2 овог Споразума.
14. „План обавеза у области животне средине и социјалних питања” или скраћено “ESCP” означава план обавеза у области животне средине и социјалних питања Зајмопримца, прихватљив за Банку од 12. новембра 2019. и ажуриран 16. јула 2024. године, који дефинише преглед кључних мера и активности у циљу решавања потенцијалних еколошких и социјалних ризика и утицаја на Пројекат, укључујући временски оквир за активности и мере, институционалне аранжмане, људске ресурсе, обуку, мониторинг и извештавање, као и све инструменте које је потребно припремити; ESCP се може мењати с времена на време на основу претходне писане сагласности Банке, а овај појам се односи и на све прилоге или програме који су део тог плана.
15. „Стандарди у области животне средине и социјалних питања” збирно означавају: (i) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 1: Процена и управљање ризицима и утицајима на животну средину и социјална питања”; (ii) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 2: Радни односи и услови рада”; (iii) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 3: Ефикасност ресурса и превенција и контрола загађења; (iv) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 4: Јавно здравље и безбедност”; (v) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 5: Откуп земљишта, ограничавање начина коришћења земљишта и принудно расељавање”; (vi) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 6: Очување биодиверзитета и одрживо управљање природним ресурсима”; (vii) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 7: Аутохтоно становништво/традиционалне историјски вулнерабилне локалне заједнице подсахарске Африке”; (viii) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 8: Културно наслеђе”; (ix) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 9: Финансијски посредници”; (x) „Стандард у области животне средине и социјалних питања 10: Ангажовање носилаца интереса и објављивање информација”; који су ступили на снагу 1. октобра 2018. године и које је Банка објавила на:
<https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework>.
16. „Општи услови” означавају „Опште услове Међународне банке за обнову и развој за финансирање ИБРД, финансирање инвестиционих пројеката”, од 14. децембра 2018. (последња ревизија од 15. јула 2023. године).
17. „Споразум о гранту” означава споразум између Фонда за науку и/или Фонда за иновациону делатност и Корисника о обезбеђивању Грантова Фонда за науку, Грантова за истраживање у области вештачке интелигенције, Суфинасирајућих грантова или Суфинасирајућих грантова у области вештачке интелигенције из Одељка 1.Ц.2 Програма 2 Споразума о зајму.
18. „Високоризични системи вештачке интелигенције” означавају системе вештачке интелигенције који имају тенденцију да директно или

индиректно крше принципе Поуздане вештачке интелигенције током животног века система вештачке интелигенције. Ово обухвата али није ограничено на системе вештачке интелигенције у следећим областима које су означене као високоризичне у Етичким смерницама за развој, примену и употребу поуздане и одговорне вештачке интелигенције у Србији:

- (а) биометријска идентификација и категоризација појединаца;
 - (б) управљање критичном инфраструктуром и њеним радом;
 - (ц) образовање, стручно усавршавање и оспособљавање;
 - (д) запошљавање, управљање запосленим/ангажованим лицима и приступ самозапошљавању;
 - (е) здравство;
 - (ф) приступ и коришћење јавних и социјалних услуга као и основних приватних услуга; и
 - (г) извршење закона.
19. „Фонд за иновациону делатност” или „ФИД” означава институцију Зајмопримца која је основана и послује у складу са Законом о иновационој делатности објављеним у Службеном гласнику Зајмопримца број 129/2021.
 20. „Приручник за грантове Фонда за иновациону делатност” означава приручник из Одељка I.Д.3 Програма 2 овог Споразума.
 21. „Допунски уговор Фонда за иновациону делатност” означава споразум из Одељка I.Б.2 Програма 2 Споразума о зајму.
 22. „Програм суфинансирања” означава грантове које Корисницима обезбеђује Фонд за иновациону делатност за финансирање Подпројекта из Дела 2 Пројекта, као што је ближе дефинисано у Приручнику за грантове Фонда за иновациону делатност.
 23. „НИТРА” означава Министарство науке, технолошког развоја и иновација или његовог следбеника, прихватљивог за Банку.
 24. „МФ” означава Министарство финансија Зајмопримца или његовог следбеника, прихватљивог за Банку.
 25. „Оперативни трошкови” означавају разумне и инкременталне расходе везане за имплементацију Пројекта, као што су, између осталог, канцеларијска опрема и потрошни материјал, трошкови закупа канцеларијског простора, трошкови за интернет и комуникације, информатичка подршка, трошкови превоза, банкарске накнаде, комунални трошкови, путовања, превоз, дневнице, трошкови смештаја (преноћиште), зараде запослених у ЦФЈ и други разумни трошкови директно повезани са спровођењем Пројекта, на основу годишњих буџета прихватљивих за Банку, искључујући плате државних службеника.

26. „Лични подаци” означавају сваку информацију која се односи на идентификовану особу или особу која се може идентификовати. Појединац који се може идентификовати је онај који се може идентификовати разумним средствима, директно или индиректно, позивањем на атрибуте или комбинацију атрибута унутар података, или комбинацију података и других доступних информација. Атрибути који се могу користити за идентификацију појединца који се може идентификовати укључују, али нису ограничени на, име, идентификациони број, податке о локацији, онлајн идентификатор, метаподатке и факторе специфичне за физички, физиолошки, генетски, ментални, економски, културни или друштвени идентитет појединца.
27. „Пројектни оперативни приручник” или „ПОП” означава приручник из Одељка I.Д.1 Програма 2 овог Споразума.
28. „ЈИП” означава Јединицу за имплементацију Пројекта из Одељка I.А.1 (а) Програма 2 овог Споразума.
29. „Регулатива у области набавки” за потребе става 85. Прилога Општих услова означава „Регулативу Светске банке за зајмопримце финансираних инвестиционих пројеката”, од септембра 2023. године.
30. „Носилац Пројекта” означава: (i) Фонд за науку у смислу Дела 1.1 и 1.5 Пројекта; и (ii) Фонд за иновациону делатност у смислу Дела 2 Пројекта.
31. „РДИ” означава акредитоване институте за истраживање и развој Зајмопримца који послују под надзором НИТРА.
32. „РДИ Споразум” означава споразуме из Одељка I.А.4 Програма 2 овог Споразума.
33. „Р&Д” означава истраживање и развој.
34. „Фонд за науку” или „ФН” означава институцију Зајмопримца која је основана и послује у складу са Законом о Фонду за науку Републике Србије, који је објављен у Службеном гласнику Зајмопримца бр. 95/2018.
35. „Грант Фонда за науку” означава све грантове које Фонд за науку додељује Корисницима за финансирање Подпројекта у оквиру Дела 1.1 (а) и 1.5 Пројекта, као што је описано у Приручнику за грантове Фонда за науку.
36. „Приручник за грантове Фонда за науку” означава све приручнике усвојене од стране Фонда за науку у вези са грантовима Фонда за науку, а који су задовољавајући за Банку.
37. „Допунски уговор Фонда за науку” означава уговор из Одељка I.Б.1 Програма 2 овог Споразума.

38. „Одабране компаније” означавају компаније које испуњавају квалификационе услове дефинисане Приручником за грантове Фонда за иновациону делатност и одабране како би добиле Суфинасирајући грант или Суфинасирајући грант у области вештачке интелигенције и другу помоћ из Дела 2 Пројекта.
39. „Одабрани институти за истраживање и развој” означавају РДИ који испуњавају квалификационе критеријуме дефинисане у Пројектном оперативном приручнику и који ће имати користи од Дела 1.2 и 1.4. (б) Пројекта.
40. „Датум потписивања” означава датум који је каснији од два датума када су Зајмопримац и Банка потписали овај Споразум, и та дефиниција се примењује на сва позивања на “Датум Споразума о зајму” у Општим условима.
41. „Подпројекат” означава активности из Дела 1.1(а) и (д), 1.5, 2.1. и 2.2 Пројекта.
42. „Допунски уговори” означава заједно Допунски уговор Фонда за науку и Допунски уговор Фонда за иновациону делатност.
43. „Обука” означава разумне трошкове које је потребно да Банка претходно одобри за обуку и радионице које се спроводе у оквиру Пројекта, а обухватају котизацију, трошкове пута и исхране за учеснике обуке и радионица, трошкове везане за обезбеђивање услуга предавача и говорника на обукама и радионицама, закуп простора за обуке и радионице, израду и умножавање материјала за обуке и радионице, студијска путовања и друге трошкове који су у директној вези да припремом и спровођењем обуке и радионица (изузимајући робу и консултантске услуге).
44. „План трансформације” означава сваки план из Дела 1.2 и 1.4.(б) Пројекта намењен одабраним РДИ за финансирање између осталог и (i) изградње институционалних капацитета; (ii) унапређења процеса који се односе на људске ресурсе; (iii) мапирања потреба и недостатака по питању вештина и израде планова запошљавања; (iv) обуке на тему техничких аспеката, управљања пројектом, лидерства и припреме апликације за грантове; (v) опреме; и (vi) трошкова трансфера технологије, што је детаљно приказано у ПОМ документу.
45. „Поуздана ВИ” означава, заједно, принципе и захтеве који се односе на поуздане и одговорне системе ВИ, процесе и примену током животног циклуса ВИ засноване на Етичким смерницама за развој, примену и употребу поуздане и одговорне вештачке интелигенције у Србији, који укључују, минимално, следеће:
- (а) објашњивост и проверљивост;
 - (б) достојанство;
 - (ц) забрану чињења штете;
 - (д) правичност и недискриминацију;

- (е) деловање и контролу;
- (ф) техничку поузданост и безбедност;
- (г) приватност, заштиту података о личности и управљање подацима;
- (х) транспарентност;
- (и) различитост, недискриминацију и равноправност;
- (ј) друштвено и еколошко благостање;
- (к) одговорност.

Поред тога, принципи „Поуздане вештачке интелигенције” обухватају и следеће принципе, који су део других оквира добре праксе које Србија признаје, укључујући „Резолуцију Генералне скупштине УН о искоришћавању могућности безбедних, сигурних и поузданих система вештачке интелигенције за одрживи развој” A/78/L.49 (Одлука ГСУН) и „Препоруку UNESCO о етици вештачке интелигенције” SHS/BIO/PI/2021/1 (UNESCO Препорука):

- (л) пропорционалност и нешкодљивост;
- (м) прописани поступак;
- (н) слободу изражавања;
- (о) одрживост;
- (п) обавештеност и писменост; и
- (р) вишестрано и адаптивно управљање и сарадња.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, којом је прописано да Народна скупштина потврђује међународне уговоре кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Разлози за потврђивање Споразума о зајму (Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан 6. и 14. новембра 2024. године (у даљем тексту: „Споразум о зајму”), садржани су у одредби члана 5. став 2. Закона о јавном дугу („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 и 149/20), према којој Народна скупштина Републике Србије одлучује о задуживању Републике Србије и одредби члана 14. став 1. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора („Службени гласник РС”, број 32/13), према којој Народна скупштина, између осталог, потврђује уговоре којима се стварају финансијске обавезе за Републику Србију.

Споразумом о зајму (Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан у Београду 24. децембра 2019. године (у даљем тексту: Споразум о зајму) и ратификован доношењем Закона о потврђивању Споразума о зајму („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 3/20), наведена институција је одобрила зајам Републици Србији у износу до 43.000.000 евра за спровођење предметног пројекта.

Узимајући у обзир велику важност овог пројекта и спремност Владе да и даље подстиче научна истраживања и унапређује иновативна предузетништва како би се допринело развоју привреди и технолошком развоју Републике Србије, Законом о буџету за 2024. годину („Службени гласник РС”, број 92/23 и 79/2024), у члану 3., предвиђено је задуживање код Међународне банке за обнову и развој (у даљем тексту: „Банка”) до износа од 25.000.000 евра за Додатно финансирање Пројекта акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији (у даљем тексту: „Пројекат”).

Република Србија од 2018. године уводи реформе како би се поставила као лидер у вештачкој интелигенцији (у даљем тексту: AI – Artificial Intelligence) у југоисточној Европи. Уз техничку помоћ коју финансира ЕУ, а којом управља Светска банка, Република Србија је припремила Стратегију развоја вештачке интелигенције у Републици Србији за период 2020 – 2025. година („Службени гласник РС”, број 96/19), у којој је приказана мапа пута за развој и имплементацију AI у различитим секторима. Република Србија тренутно ради на ажурирању стратегије AI. Република Србија се придружила Алијанси за управљање вештачком интелигенцијом 2023. године, наводећи посвећеност одговорном развоју AI и добијајући приступ стручној подршци. Република Србија ће председавати Глобалним партнерством за вештачку интелигенцију (ГПАИ) 2025. године. Институт за вештачку интелигенцију је корисник постојећег пројекта и имаће користи од интензивне изградње капацитета кроз ово додатно финансирање. Република Србија је кренула у амбициозан пројекат који има за циљ да постави Републику Србију у средиште биоекономије у Европи.

С тим у вези, додатно финансирање користиће се за повећање обима текућих активности Пројекта и за даље унапређење капацитета за иновације клијената кроз боље истраживање и развој и предузетништво у областима вештачке интелигенције и биотехнологије, како би се повећала конкурентност земље на глобалним тржиштима.

Пројекат је структуриран кроз спровођење активности подељених у три основне компоненте:

- **Компонента 1: Реформе истраживачког сектора**. У оквиру ове компоненте предвиђено је финансирање: одабраних програма и техничке помоћи Фонду за науку (у даљем тексту: ФН), институционалне трансформације за одабране истраживачко-развојне институте и програма сарадње српске науке са дијаспором у циљу финансирања техничке помоћи и грантова за научнике, истраживаче, предузетнике и српску дијаспору ради преношења знања и вештина назад у земљу; програма финансирања истраживачких пројеката у области вештачке интелигенције; програма посебних грантова за изградњу истраживачких капацитета вештачке интелигенције; истраживање и развој у области вештачке интелигенције и рад Института за вештачку интелигенцију Србије; као и изградње капацитета за запослене и истраживаче и институционалне трансформације истраживачко-развојних института БИО4, са посебним фокусом на промовисање сарадње науке и пословног сектора.

- **Компонента 2: Акцелерација предузећа**. Ова компонента предвиђа Фонд за иновациону делатност Србије (у даљем тексту: ФИД) као примарни канал који омогућава улазак на тржиште иновативних српских производа, технологија и услуга. ФИД повезује start-up компаније са знањем, финансирањем и могућностима партнерства за развој и комерцијализацију иновација и сарађује са међународним финансијским институцијама, организацијама, донаторима и приватним сектором. Такође, Пројекат ће подржати ФИД у имплементацији Програма суфинансирања иновација фокусираног на вештачку интелигенцију у циљу подстицања компанија да се баве истраживањем и развојем, као и комерцијалним могућностима заснованим на „Поузданој вештачкој интелигенцији”, са циљем стварања нових производа и услуга, као и иновативних технологија са значајним утицајем и тржишним потенцијалом.

- **Компонента 3: Управљање Пројектом**. Овом компонентом ће се финансирати рад Јединице за имплементацију пројекта (у даљем тексту: ЈИП) укључујући трошкове везане за рад, помоћ у набавци, заштиту животне средине, етичке и социјалне заштитне мере, анкете које прате имплементацију Пројекта и његове ревизије, као и изградња капацитета за имплементацију нових програма грантова ФИД и ФН, заједно са подршком институцијама које учествују у Реформама истраживачко-развојних института.

Пројекат је у потпуности усклађен са агендом Владе и приоритетима утврђеним у оквиру Новог плана раста Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) и реформске агенде договорених између Владе и ЕУ.

Такође, у току је успостављање мреже јавних и приватних институција које сарађују на темама из биотехнологије, биомедицине, биоинформатике и биодиверзитета, што ће укључивати и физички кампус у главном граду Београду, БИО4, који ће бити изграђен уз финансирање МИФ до 2026. године. Очекује се да кампус прими 1400 професора, истраживача, 4000 студената, више од 1000 доктора наука и 300 најсавременијих лабораторија, као и да ће се иницијативи БИО4 придружити одређени број истраживачко-развојних института који су тренутни корисници матичног Пројекта, заједно са неколико факултета Универзитета у Београду.

Министарство науке, технолошког развоја и иновација (у даљем тексту: НИТРА) биће задужено за имплементацију Пројекта, а свакодневно управљање

Пројектом биће додељено Јединици за имплементацију пројекта у оквиру НИТРА. НИТРА остаје одговорна за укупну координацију и имплементацију пројекта са Фондом за науку Републике Србије и Фондом за иновациону делатност одговорним за имплементацију њихових одговарајућих компоненти. Пројекат ће наставити да користи услуге Централне фидуцијарне јединице (у даљем тексту: ЦФЈ) у оквиру Министарства финансија за набавке и финансијско управљање. Особље ЦФЈ ће сарађивати са техничким особљем НИТРА на техничким аспектима имплементације Пројекта.

Закључком Владе 05 Број: 48-6366/2024-2 од 11. јула 2024. године, утврђена је Основа за преговоре са Међународном банком за обнову и развој у вези са одобравањем зајма за додатно финансирање Пројекта акцелерације и иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији и одређен преговарачки тим Републике Србије.

На преговорима вођеним 16. и 17. јуна 2024. године, стране су договориле услове и начин коришћења зајма у износу од 25.000.000 евра и усагласиле одредбе Споразума о зајму којима су прецизиране улоге извршилаца Пројекта, као и рокови за завршетак предметних активности, финансијски услови и план отплате зајма и друга пројектна, институционална и имплементациона решења, као и питања у вези са праћењем, извештавањем и оценом активности у оквиру Пројекта. Поред тога, предвиђено је и закључивање допунских уговора Зајмопримца, преко НИТРА, са Фондом за науку и Фондом за иновациону делатност, у циљу стављања дела средстава зајма на располагање на бесповратној основи ради закључивања споразума о грантовима са корисницима.

С тим у вези, Закључком Владе 05 Број: 48-8321/2024-1 од 5. септембра 2024. године, прихваћен је извештај са преговора са Међународном банком за обнову и развој у вези са одобравањем зајма за додатно финансирање Пројекта акцелерације и иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији и усвојен Нацрт споразума о зајму (Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој.

У складу са Општим условима Банке од 14. децембра 2018. године (са изменама и допунама од 1. августа 2020. године, 21. децембра 2020. године, 1. априла 2021. године, 1. јануара 2022. године и 15. јула 2023. године) и стандардном политиком, који се примењују код одобравања зајмова за инвестиционо пројектно финансирање и начин на који ће се средства овог зајма користити и отплаћивати, договорени су следећи финансијски услови:

- *износ зајма*: до износа од 25.000.000 евра, односно 26,7 милиона USD, који је прерачунат у евре применом курса евра према америчком долару на дан 30. јун 2024. године;
- *отплата зајма*: полугодишње, 15. маја и 15. новембра сваке године;
- *рок доспећа*: 15 година, укључујући грејс период од 3 године, уз отплату главнице у једнаким ратама, од којих прва доспева 15. новембра 2027. године, а последња 15. новембра 2036. године;
- *каматна стопа*: Референтна стопа (шестомесечни EURIBOR) + варијабилна маржа, уз могућност различитих врста конверзије, ако се процени да је повољније са становишта управљања јавним дугом;
- *приступна накнада*: 0,25% на укупну главницу;
- *накнада на неповучена средства*: 0,25% на годишњем нивоу;
- *рок расположивости зајма*: средства зајма се могу повлачити до датума завршетка Пројекта који је одређен као 30. септембар 2027. године.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбом члана 1. Предлога закона предвиђа се потврђивање Споразума о зајму (Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан 6. и 14. новембра 2024. године, у оригиналу на енглеском језику.

Одредба члана 2. Предлога закона садржи текст Споразума о зајму (Додатно финансирање за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик.

Одредбом члана 3. Предлога закона предвиђа се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона обезбеђиваће се средства у буџету Републике Србије.